

Eerste Kamer : kies in vrijheid uw Voorzitter

Door Frans W. Weisglas
Oud-Voorzitter van de Tweede Kamer .

VOLKSKRANT 14 juni 2011

De Eerste Kamer moet in vele opzichten niet net zo gaan werken als de Tweede Kamer, maar wat betreft het kiezen van hun Voorzitter zouden de Senatoren wel een voorbeeld moeten nemen aan hun collega's aan de overzijde van het Binnenhof.

Sinds 2002 kiezen de Tweede Kamer-leden in een vrije verkiezing uit een aantal Kamerleden die zich individueel kandidaat hebben gesteld hun Voorzitter. Dat gebeurt nadat met de kandidaat-Voorzitters een openbaar debat heeft plaatsgevonden, waarin de Kamerleden hen kunnen bevragen over hun visie op het functioneren van de Tweede Kamer en hun concrete plannen voor het Voorzitterschap. Voor die tijd werd over het Voorzitterschap beslist in de achterkamertjes van de fracties en in onderhandelingen tussen fractievoorzitters en partijleiders.

Zo was ik in mei 2002 kandidaat voor het Voorzitterschap van de Tweede Kamer, naast mijn partijgenote Annemarie Jorritsma en het- helaas overleden- LPF-Kamerlid Jim Janssen van Raay. . Bijzonder was vooral dat de fractie van de VVD Annemarie Jorritsma als officiële kandidaat naar voren had geschoven, maar dat ik mijzelf als individuele kandidaat had aangemeld. In de daarop volgende vrije verkiezing werd ik gekozen en dat gebeurde in 2003 wederom.

Voordeel van deze wijze van het kiezen van de Voorzitter is dat de gekozene niet wordt gezien als exponent van zijn of haar fractie en volkomen onafhankelijk de functie van Voorzitter kan uitoefenen. . Hij of zij (ook mijn opvolgster Gerdi Verbeet is al twee maal op deze wijze gekozen) is echt de Voorzitter van en voor alle leden. En het zou toch voor de burgers onbegrijpelijk zijn wanneer de Voorzitter van Eerste of Tweede Kamer- het hoogste orgaan in onze democratie- niet wordt gekozen in een volkomen democratische, open en transparante procedure.

Het is daarom te betreuren dat het er naar uitziet dat de Eerste Kamer nu weer overgaat tot de procedure uit de vorige eeuw. Kandidaten voor het Voorzitterschap worden door hun fractie naar voren geschoven . Voorafgaande aan de verkiezing wordt onderhandeld door fractievoorzitters en ook andere functies worden bij dit onderhandelingspel betrokken (het Vice_voorzitterschap van de Raad van State).

Zo werd VVD-er Fred de Graaf deze week namens zijn fractie door fractievoorzitter Hermans naar voren geschoven als kandidaat-Voorzitter, De Graaf zelf hebben we nog niet gehoord over zijn kandidatuur. Zijn fractiegenote Heleen Dupuis had eerder gezegd het Voorzitterschap van de Eerste Kamer te ambiëren, maar na de fractievergadering trok zij zich terug. Zij zouden beiden overigens uitstekende Voorzitters zijn. CDA-fractievoorzitter Brinkman zei dat hij thans aan het aftasten is hoe groot het draagvlak voor de zittende Voorzitter Rene van der Linden is.

Het is te betreuren dat hier weer een procedure en een spel in de achterkamertjes van de Senaat plaats vindt. Dat verzwakt het draagvlak van op zich uitstekende kandidaten .

Ik hoop dan ook dat Heleen Dupuis zich alsnog kandidaat stelt naast haar partijgenoot Fred de Graaf en dat Rene van der Linden zelf onverwijld zijn kandidatuur bekend maakt en niet wacht op de uitkomst van wandelgangengefluister van zijn fractievoorzitter. En als er nog meer gekwalificeerde kandidaten de ambitie hebben Eerste Kamervoorzitter te worden, laten zij zich dan ook kandidaat stellen. Los van hun partijlidmaatschap en van allerlei ingewikkelde verhoudingen tussen partijen en met andere functies. Kom op, Klaas de Vries, Thom de Graaf en anderen.

Dat zou goed zijn voor het aanzien en het functioneren van het parlement. Een dergelijke transparante procedure zou de afstand van de burgers tot de politiek verkleinen. En dat is hoog nodig.